

**Stichting Learn for Life
het Bestuur
Bemuurde Weert O.Z. 12
3514 AN UTRECHT**

Jaarrekening 2018

INHOUDSOPGAVE		Pagina
1.	Accountantsrapport	
1.1	Samenstellingsverklaring van de accountant	3
1.2	Algemeen	4
1.3	Resultaatvergelijking	4
1.4	Meerjarenoverzicht	7
1.5	Financiële positie	8
	Bestuursverslag	
2.	Jaarrekening	
2.1	Balans per 31 december 2018	15
2.2	Staat van baten en lasten over 2018	17
2.3	Kasstroomoverzicht over 2018	18
2.4	Toelichting op de jaarrekening	19
2.5	Toelichting op de balans	23
2.6	Toelichting op de staat van baten en lasten	26
3.	Bijlagen	
3.1	Staat van de vaste activa	30
3.2	Bijlage 1	31
3.3	Bijlage 2	32

1. ACCOUNTANTSRAPPORT

Stichting Learn for Life
het Bestuur
Bemuurde Weert O.Z. 12
3514 AN UTRECHT

Referentie: AF/11052017/01
Betreft: jaarrekening 2018

Oss, 01-10-2019

Geacht bestuur,

Hiermede brengen wij u verslag uit van onze werkzaamheden omtrent de jaarrekening 2018 van uw onderneming.

De balans per 31 december 2018, de winst- en verliesrekening over 2018 en de toelichting, welke tezamen de jaarrekening 2018 vormen, zijn in dit rapport opgenomen.

1.1 Samenstellingsverklaring van de accountant

De jaarrekening van Stichting Learn for Life te Utrecht is door ons samengesteld op basis van de van u gekregen informatie. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2018 en de winst- en verliesrekening over 2018 met de daarbij horende toelichting. In deze toelichting is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Deze samenstellingsopdracht is door ons uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de voor accountants geldende Standaard 4410, "Samenstellingsopdrachten".

Op grond van deze standaard wordt van ons verwacht dat wij u ondersteunen bij het opstellen en presenteren van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland algemeen aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving. Wij hebben daarbij onze deskundigheid op het gebied van administratieve verwerking en financiële verslaggeving toegepast.

Bij een samenstellingsopdracht bent u er verantwoordelijk voor dat de informatie klopt en dat u ons alle relevante informatie aanlevert. Wij hebben onze werkzaamheden, in overeenstemming met de daarvoor geldende regelgeving, dan ook uitgevoerd vanuit de veronderstelling dat u aan deze verantwoordelijkheid heeft voldaan.

Als slotstuk van onze werkzaamheden zijn wij door het lezen van de jaarrekening globaal nagegaan dat het beeld van de jaarrekening overeenkwam met onze kennis van Stichting Learn for Life.

Wij hebben geen controle- of beoordelingswerkzaamheden uitgevoerd die ons in staat stellen om een oordeel te geven of een conclusie te trekken met betrekking tot de getrouwheid van de jaarrekening.

Bij het uitvoeren van deze opdracht hebben wij ons gehouden aan de voor ons geldende relevante ethische voorschriften in de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA). U en andere gebruikers van deze jaarrekening mogen dan ook ervan uitgaan dat wij de opdracht professioneel, vakbekwaam en zorgvuldig, integer en objectief hebben uitgevoerd en dat wij vertrouwelijk omgaan met de door u verstrekte gegevens.

Voor een nadere toelichting op aard en reikwijdte van een samenstellingsopdracht en de VGBA verwijzen wij u naar www.nba.nl/uitleg-samenstellingsverklaring.

1.2 Algemeen

Onderneming

De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 01083458

Structuur van de stichting

De stichting draagt met ingang van 1 januari 2011 de naam Stichting Learn for Life en is een voortzetting van de Stichting voor Volkshogeschoolwerk in Nederland die werd opgericht bij akte op 23 december 1998, ter voortzetting van de doelstellingen van de onderstaande Vereniging en Stichtingen:

De vereniging voor volkshogeschoolwerk te Bakkeveen;

De Stichting voor Europees Volkshogeschoolwerk te Bergen (NH);

De Stichting, Fonds tot steun aan het Volkshogeschoolwerk.

Doel van de stichting:

Het doel van de stichting is als volgt omschreven in de statuten:

1. Te bevorderen dat activiteiten in Nederland gericht op het leren van volwassenen, geplaatst worden in en internationaal kader van beleid en ontwikkeling op het gebied van de volwasseneneducatie, met name de theorie en praktijk van het non-formele en levenslang leren, De Stichting laat zich daarbij inspireren door de tradities van het volkshogeschoolwerk in Nederland en Europa, waarbij educatie mede gezien wordt als instrument voor emancipatie, democratisering en participatief burgerschap, en de deelnemers gestimuleerd worden actief bij te dragen aan de verdere ontwikkeling van een samenleving die gekenmerkt wordt door openheid, tolerantie op gelijkwaardigheid gebaseerde communicatie.
2. Te fungeren als een, mede op belangenbehartiging en beleidsbeïnvloeding gericht, platform of netwerkorganisatie voor overheden, instellingen en personen met belangstelling voor internationale beleidsontwikkelingen en ervaringen op het terrein van volwasseneneducatie,
3. Op te treden als intermediaire organisatie of partnerorganisatie, hetzij in de vorm van een loketorganisatie of agentschap, project- of programma organisatie, als penvoerder, hetzij in een andere rol of vorm voor in Nederland of in het buitenland of internationaal werkzame instanties, instellingen of samenwerkingsverbanden daarvan.

1.3 Resultaatvergelijking

Ter analyse van het resultaat van de onderneming verstrekken wij u de onderstaande opstelling, welke is gebaseerd op de winst- en verliesrekening.

	2018		2017	
	€	%	€	%
Omzet	43.510	100,0%	16.800	100,0%
Kostprijs van de omzet	42.136	96,8%	28.525	169,8%
Bruto bedrijfsresultaat	1.374	3,2%	-11.725	-69,8%
Afschrijvingen materiële vaste activa	11	0,0%	391	2,3%
Overige activiteiten	1.852	4,3%	4.870	29,0%
Huisvestingskosten	2.201	5,1%	1.176	7,0%
Verkoopkosten	1.272	2,9%	5.236	31,2%
Autokosten	-	0,0%	122	0,7%
Kantoorkosten	1.709	3,9%	2.891	17,2%
Algemene kosten	7.982	18,4%	7.244	43,1%
Som der kosten	15.027	34,6%	21.930	130,5%
Bedrijfsresultaat	-13.653	-31,4%	-33.655	-200,3%
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	1	0,0%	821	4,9%
Rentelasten en soortgelijke kosten	-280	-0,6%	-179	-1,1%
Som der financiële baten en lasten	-279	-0,6%	642	3,8%
Resultaat	<u>-13.932</u>	<u>-32,0%</u>	<u>-33.013</u>	<u>-196,5%</u>

1.3 Resultaatvergelijking

Het resultaat 2018 is ten opzichte van 2017 gestegen met € 19.081. De ontwikkeling van het resultaat 2018 ten opzichte van 2017 kan als volgt worden weergegeven:

	€	€
Het resultaat is gunstig beïnvloed door:		
<i>Stijging van:</i>		
Omzet	26.710	
<i>Daling van:</i>		
Afschrijvingen materiële vaste activa	380	
Overige activiteiten	3.018	
Verkoopkosten	3.964	
Autokosten	122	
Kantoorkosten	<u>1.182</u>	
		35.376
Het resultaat is ongunstig beïnvloed door:		
<i>Daling van:</i>		
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	820	
<i>Stijging van:</i>		
Kostprijs van de omzet	13.611	
Huisvestingskosten	1.025	
Algemene kosten	738	
Rentelasten en soortgelijke kosten	<u>101</u>	
		<u>16.295</u>
Stijging resultaat		<u><u>19.081</u></u>

1.4 Meerjarenoverzicht

Ter analyse van het resultaat van de onderneming verstrekken wij u de onderstaande opstelling, welke is gebaseerd op de winst- en verliesrekening.

	2018	2017	2016	2015
	€	€	€	€
Omzet	43.510	16.800	24.746	32.355
Kostprijs van de omzet	42.136	28.525	36.445	50.207
Bruto bedrijfsresultaat	1.374	-11.725	-11.699	-17.852
Afschrijvingen materiële vaste activa	11	391	391	391
Overige activiteiten	1.852	4.870	4.340	5.983
Huisvestingskosten	2.201	1.176	1.527	1.313
Exploitatiekosten	-	-	422	-
Verkoopkosten	1.272	5.236	3.402	4.954
Autokosten	-	122	149	210
Kantoorkosten	1.709	2.891	2.670	2.309
Algemene kosten	7.982	7.244	9.951	15.610
Som der kosten	15.027	21.930	22.852	30.770
Bedrijfsresultaat	-13.653	-33.655	-34.551	-48.622
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	1	821	1.666	2.382
Rentelasten en soortgelijke kosten	-280	-179	-196	-255
Som der financiële baten en lasten	-279	642	1.470	2.127
Resultaat	-13.932	-33.013	-33.081	-46.495

1.5 Financiële positie

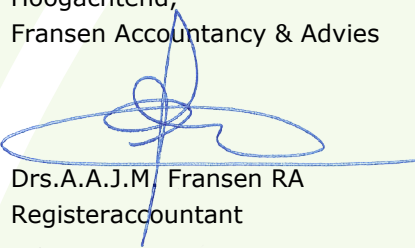
Ter analyse van de financiële positie van de onderneming verstrekken wij u de onderstaande opstelling, welke is gebaseerd op de gegevens uit de balans.

	31 december 2018		31 december 2017	
	€	€	€	€
Op korte termijn beschikbaar:				
Vorraden en onderhanden werk	1.517		1.517	
Vorderingen	382		1.124	
Liquide middelen	90.864		119.822	
Totaal vlottende activa		92.763		122.463
Kortlopende schulden		16.663		32.442
Werkkapitaal		76.100		90.021
Vastgelegd op lange termijn:				
Materiële vaste activa	-		11	
		-		11
Gefinancierd met op lange termijn beschikbare middelen		76.100		90.032
Deze financiering vond plaats met:				
Eigen vermogen		76.100		90.032
		76.100		90.032

Blijkens deze opstelling is het werkkapitaal per 31 december 2018 ten opzichte van 31 december 2017 gedaald met € 13.921.

Wij vertrouwen hiermee aan uw opdracht te hebben voldaan. Tot het geven van nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,
Fransen Accountancy & Advies

Drs. A.A.J.M. Fransen RA
Registeraccountant

BESTUURSVERSLAG

Jaarverslag Stichting Learn for Life 2018

Learn for Life is een netwerkorganisatie voor organisaties die actief willen zijn in het brede veld van non-formele educatie. Learn for Life wil een leven lang leren bevorderen en geeft daarbij speciale aandacht aan groepen voor wie leren niet vanzelfsprekend is. Europees beleid rond leven lang leren en disseminatie van goede praktijken zijn daarbij belangrijke uitgangspunten.

Voorwoord

Bij het doorlezen van de vele activiteiten in 2018 valt opnieuw op hoe breed het terrein van de volwasseneneducatie en leven lang leren is. Het sluit ook aan op de brede benadering die LfL als uitgangspunt heeft; LfL niet alleen richten op het belang voor de arbeidsmarkt, maar zeker ook op de brede maatschappelijke participatie van volwassenen en de betekenis voor de samenleving. In 2018 verscheen de beleidsbrief van de Ministeries van OCW en SoZa over Leven Lang Ontwikkelen. Wij zijn positief over de intenties van de beleidsvoornemens. Natuurlijk zal het afhangen van de uitwerking, maar de basis is positief!

In 2018 hebben we ons opnieuw beraden op de beleidsvoornemens voor LfL voor de komende jaren. Na uitgebreide discussie hebben we; "visie en doelstellingen voor Learn for Life" vastgesteld.

Ik heb vaker genoemd dat het realiseren van zo veel activiteiten alleen gerealiseerd kan worden door de inzet van velen. Vrijwilligers, bestuurs- en werkgroep leden, ondersteunende staf en ook de samenwerkingspartners maakten het mogelijk om de activiteiten te organiseren. Het resultaat mag er zijn, zoals blijkt uit de opsomming van de werkzaamheden!

Henk Hijink/ voorzitter

Projecten

Festival van het Leren

Het Festival richt zich op het bevorderen van een leven lang leren. Daarnaast vormt het Festival een uitstekende aanleiding om duurzame lokale educatieve partnerschappen op te zetten.

Het Festival richt zich op alle burgers, ongeacht opleiding, leef- en werksituatie. Daarnaast is er speciaal aandacht voor het bereiken van groepen voor wie leren niet vanzelfsprekend is. Het Festival wil juist deze groepen stimuleren om hun talenten te laten zien en hun competenties verder te ontwikkelen. Het Festival van het Leren is de enige campagne in Nederland die zich richt op het bevorderen van een leven lang leren. In 1999 riep UNESCO op tot het organiseren van dit soort Learning Festivals of Adult Learners' Weeks. Sinds 2000 vindt deze activiteit in Nederland plaats.

Sinds 2012 verzorgt Learn for Life de landelijke coördinatie van dit Festival.

Activiteiten dit jaar:

- Coördinatie van het Festival Team met betrokken professionals/experts uit de lokale werkpraktijk. Dit Festivalteam speelt een belangrijke rol bij beleidsadvisering en levert waardevolle suggesties voor de uitvoering van het Festival. De leden komen uit de kring van Leren en Werken, bibliotheken, Cinop en welzijnswerk/Huis voor Taal.
- Promotiepakketten verstuurd
- Nieuwsbrieven in de periode maart – september en updates website
- Een actieve Facebookpagina en Twitteraccount
- Medewerking aan de startbijeenkomst in Hengelo. Voorafgaand aan de Festivalbijeenkomst vond in samenwerking met EPAL een lunchbijeenkomst plaats over de impact van projecten. Deze bijeenkomst werd geleid door Jumbo Klercq. De Festivalbijeenkomst werd georganiseerd door het Leerwerkloket. Een interessant programma en een perfecte organisatie zorgden voor een mooie start van de Festivalactiviteiten! Tijdens dit programma vond ook de uitreiking van de Internationale Prijs plaats.

Vertrekken vanuit Vertrouwen – 3 V

Eind 2015 presenteerde De Nieuwe BV een Toolkit waarin staat beschreven hoe je in Nederland educatieve projecten voor kwetsbare groepen kan opzetten en realiseren. Deze praktische handleiding beschrijft een competentieprofiel van de participatieprofessional, de bouwstenen om zelf een project op te zetten, de randvoorwaarden voor het slagen van een project, de do's en don'ts voor succes en een aantal inspirerende bestaande projecten (goo.gl/xMnF3s)

In 2018 werd besproken hoe deze Toolkit verder gedissemineerd kan worden.

Jaarverslag Stichting Learn for Life 2018

Silver Learners

Erasmus+ Strategic Partnership (KA2): September 2016 – oktober 2018

In Silver Learners werken tien partners uit Duitsland, Verenigd Koninkrijk (3), Luxemburg, Nederland (2), Polen (2) en Hongarije samen. Het project richt zich op vrijwilligers en beroepskrachten van lokale educatieve instellingen voor volwasseneneducatie, die zich bezighouden met educatie voor 65-plussers. Coördinator is Stadt Iserlohn samen met de plaatselijke Volkshochschule. Tijdens het project vindt uitwisseling plaats van verschillende agogische modellen. Op basis hiervan kunnen nieuwe innovatieve benaderingen ontwikkeld worden. De focus ligt vooral op het bereiken van laagopgeleide ouderen. De bijeenkomsten hebben het karakter van workshops met presentaties, werkgroepsessies en excursies.

De volgende onderwerpen staan bij Silver Learners centraal:

- Competentieontwikkeling en het leervermogen van ouderen
- Communicatie voor en met senioren: hoe de doelgroep, vooral de laagopgeleide groepen te bereiken?
- Mediawijsheid en digitale vaardigheden voor ouderen.
- Gezondheid: actief en in beweging blijven, sport, preventie, maar ook omgang met fysieke achteruitgang en dementie.

In 2018 vonden 2 werkbijeenkomsten plaats en werd het project op de bijeenkomst in Polen afgerond.

Rural European Association Development Innovation Team - READ IT

Erasmus+ Strategic Partnership (KA2): september 2017 – augustus 2019

READ IT wil de leefbaarheid van het platteland versterken door op vernieuwende wijze actief burgerschap te stimuleren. In dit project wisselen de partners uit Duitsland, Frankrijk, Griekenland, Nederland, Polen en Zweden goede praktijken uit waarbij ook speciale aandacht uitgaat naar de rol van educatie. De partners werken toe naar een handboek met goede voorbeelden die laten zien hoe bewoners, vrijwilligers en professionals vormgeven aan een sociaal platteland. In 2018 vonden 2 studiebezoeken plaats.

European input in Lifelong Learning Lab - EI3LLL

Erasmus+ Mobiliteiten (KA1): februari 2017 – augustus 2018

Het Mobiliteitsproject: 'European Input in Lifelong Learning Lab' (2017 en 2018) voorziet in 30 mobiliteiten rond vier thema's waar de stichting graag nieuwe expertise op verkrijgt, namelijk: gezondheid en educatie, ouderen en educatie, vluchtelingen en educatie en jongeren in de volwasseneneducatie. Rond deze thema's zijn in 2019 follow-upactiviteiten gepland.

European input for Sustainable Education and Learning - EISEL

Erasmus+ Mobiliteiten (KA1): februari 2018 – november 2019

'European Input for Sustainable Education and Learning (2018 en 2019) voorziet in 20 mobiliteiten rond het Festival van het Leren in relatie tot het creëren en onderhouden van sterke regionale partnerschappen.

Overige activiteiten

Rural Academy

Learn for Life is al vele jaren betrokken bij activiteiten op het gebied van Plattelandsontwikkeling & Educatie: de lerende partnerschappen LILLA, Learning Heart, SMART en I-care, de workshops Vital Villages, diverse landelijke studiedagen en expertbijeenkomsten. Deze activiteiten vallen onder de 'paraplu' van de Rural Academy: een samenwerkingsverband rond plattelandsontwikkeling & educatie van Learn for Life en Doarpswurk.

De studiedag in samenwerking met de Kring Andragologie van de UvA en de HAN, getiteld "kansen voor het Platteland" richtte zich op de bijdrage van het onderwijs en het "Leven Lang Ontwikkelen" op de ontwikkeling van het platteland. De studiedag vond plaats bij de HAN op 21 november. Ongeveer 100 deelnemers waren aanwezig..

Het al beschreven Europese project READ IT maakt deel uit van de Rural Academy-activiteiten

Jaarverslag Stichting Learn for Life 2018

PASS

Learn for Life nam dit jaar initiatief tot het PASS-overleg, waarin drie initiatieven expertise uitwisselen en bespreken waarbij ze elkaar kunnen versterken. Het gaat om POWER – veerkracht op leeftijd, Actietafels Leefbaarheid en Studiekringen 50plus. Bij alle drie gaat het om kleine groepen ouderen of buurtbewoners die met vrijwillige ondersteuning thema's onderzoeken die voor hen van belang zijn. Het PASS-overleg kwam twee keer bij elkaar en zet in 2019 deze gesprekken voort.

Noorwegen

Ieder jaar nemen meerdere Nederlandse jongeren deel aan een Volkshogeschooljaar (9 maanden) in Noorwegen. Learn for Life organiseert jaarlijks een voorlichtingsbijeenkomst voor nieuwe deelnemers in samenwerking met oud-deelnemers. Dit jaar vond op 10 februari de bijeenkomst plaats in Amersfoort

Voice of the Learner

Het thema van de Voice of the Learner krijgt in toenemende mate aandacht van Learn for Life. Denk hierbij onder meer aan de persoonlijke verhalen van Toppers, de zichtbaarheid van leerders in het politieke spectrum, de inbreng van leerders in hun eigen leerproces en de wijze waarop volwasseneneducatie georganiseerd wordt. Learn for Life publiceerde hun veelal indrukwekkende levensverhalen. In samenwerking met de Stichting ABC werd een aanvraag voorbereid in het kader van Erasmus + KA1.

Internationale netwerken

EAEA

Learn for Life nam deel aan de jaarvergadering van de EAEA en de aansluitende conferentie. De voorzitter van Learn for Life is lid van de audit commissie van EAEA.

EUNET

Learn for Life nam deel aan de jaarvergadering, maar deze vond in een totaal andere setting plaats doordat er geen bijdrage van de Europese Commissie werd verkregen. Gestart werd met een beraad over de toekomst van EUNET.

De werkgroep Rural development and citizenship, een initiatief van Learn for Life werd omgezet in de stuurgroep voor het KA2 project READ IT . Dit project loopt tot eind 2019

EBSN

Namens Learn for Life namen twee personen aan de jaarvergadering deel.

EPALE

Twee bestuursleden van Learn for Life zijn ambassadeur van EPALE, een meertalige gemeenschap met open lidmaatschap voor leerkrachten, docenten, onderzoekers, academici, beleidsmakers en alle professionals, die actief zijn in het volwassenenonderwijs in Europa.

Divers in 2018

- Learn for Life ontving een groep uit Finland en een groep van de Zweedse volkshogescholen.
- Gedurende het jaar was een aantal keren contact met het Ministerie van OCW, Directie MBO, dat interesse heeft in activiteiten rond de Voice of the Learner en activiteiten in het kader van Leven Lang Ontwikkelen.
- In het kader van de privacywetgeving AVG werden de interne procedures aangepast.
- Een eerste oriëntatie vond plaats met betrekking tot de Learning Cities. In 2019 zal dit vervolgd worden

Publicaties

- Visie en doelstellingen Learn for Life, evenals de Engelse vertaling Vision and Objectives Learn for Life
- Manifest voor de volwasseneneducatie, in samenwerking met EPALE en het EAEA

Jaarverslag Stichting Learn for Life 2018

Interne communicatie

Learn for Life heeft een website die 500 unieke bezoekers per week telt en een Facebookpagina. Het Festival van het Leren heeft een eigen website, Facebookpagina en Twitteraccount. Learn for Life heeft ook een Engelstalige website: <http://en.lflplatform.net/>

Vrijwilligers

Learn for Life is een vrijwilligersorganisatie. Ook in 2018 waren weer veel mensen op vrijwillige basis betrokken bij activiteiten van de stichting. Naast de bestuursleden betrof dit met name de deelnemers aan het Festivalteam, de deelnemers aan het EI3LLL project en een vrijwilliger die de boekhouding ondersteunt. Vrijwillige medewerkers hebben een vrijwilligerscontract met de stichting en zijn verzekerd.

Bestuur 2018

Het bestuur was verheugd dat in de ontstane vacatures kon worden voorzien door de toetreding van Marlies Elderenbosch en Bert-Jan Buiskool.

Maria Linkogle ondersteunde het bestuur bij de verslaglegging en de Festivalactiviteiten.

Het bestuur vergaderde 10 keer in 2017, afwisselend op het kantoor in Utrecht en via Skype/Hangout.

De samenstelling van het bestuur was in 2018 als volgt:

Henk Hijink, voorzitter

Jumbo Klercq, secretaris/penningmeester

Yvonne van der Heijden

Ina den Hollander

Norbert Kuijpers

Jantsje van der Spoel

Marlies Elderenbosch

Bert-Jan Buiskool

Ondersteuning

Bij het Festival maakte de stichting in 2018 gebruik van de diensten van Bureau Lidwien Vos de Wael en Marianne Vermeer (Kontakt der Continenten).

Marianne Vermeer verleende Learn for Life ook verdere administratieve ondersteuning evenals Liesbeth Schuurman (NPJ).

Norbert Kuijpers zorgt voor de update van de website.

Vormgeving en design kwamen voor rekening van Dikke Punt | ontwerp en illustratie

2. JAARREKENING

2.1 Balans per 31 december 2018

ACTIVA	31 december 2018		31 december 2017	
	€	€	€	€
Vaste activa				
<i>Materiële vaste activa</i>	[1]			
Inventaris		-	11	11
Vlottende activa				
<i>Vorraden</i>	[2]			
Gereed product en handelsgoederen		1.517	1.517	1.517
<i>Vorderingen</i>	[3]			
Overige vorderingen		382	1.124	1.124
<i>Liquide middelen</i>	[4]		90.864	119.822
Totaal activazijde		<u>92.763</u>	<u>122.474</u>	

Samenstellingsverklaring afgegeven d.d. 01-10-2019

2.1 Balans per 31 december 2018

	31 december 2018		31 december 2017	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Eigen vermogen	[5]			
Kapitaal	<u>76.100</u>	76.100	<u>90.032</u>	90.032
Kortlopende schulden	[6]			
Handelscrediteuren	333		4.907	
Onderhanden projecten	13.881		25.125	
Overlopende passiva	<u>2.449</u>	16.663	<u>2.410</u>	32.442
Totaal passivazijde		<u><u>92.763</u></u>		<u><u>122.474</u></u>

Samenstellingsverklaring afgegeven d.d. 01-10-2019

2.2 Staat van baten en lasten over 2018

		2018		2017	
		€	€	€	€
Netto-omzet	[7]		43.510		16.800
Inkoopwaarde van de omzet	[8]		<u>42.136</u>		<u>28.525</u>
Bruto bedrijfsresultaat			1.374		-11.725
Afschrijvingen materiële vaste activa	[9]	11		391	
Overige activiteiten	[10]	1.852		4.870	
Huisvestingskosten	[11]	2.201		1.176	
Verkoopkosten	[12]	1.272		5.236	
Autokosten	[13]	-		122	
Kantoorkosten	[14]	1.709		2.891	
Algemene kosten	[15]	<u>7.982</u>		<u>7.244</u>	
Som der kosten			15.027		21.930
Bedrijfsresultaat			<u>-13.653</u>		<u>-33.655</u>
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	[16]	1		821	
Rentelasten en soortgelijke kosten	[17]	<u>-280</u>		<u>-179</u>	
Som der financiële baten en lasten			-279		642
Resultaat			<u><u>-13.932</u></u>		<u><u>-33.013</u></u>

Samenstellingsverklaring afgegeven d.d. 01-10-2019

2.3 Kasstroomoverzicht over 2018

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2018		2017	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat		-13.653		-33.655
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	11		391	
		11		391
Verandering in werkkapitaal:				
Vorraden en onderhanden werk	-		3.855	
Onderhanden projecten	-11.244		25.125	
Vorderingen	742		2.782	
Kortlopende schulden (excl. schulden aan kredietinstellingen)	-4.535		3.201	
		-15.037		34.963
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-28.679		1.699
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	1		821	
Rentelasten en soortgelijke kosten	-280		-179	
		-279		642
Kasstroom uit operationele activiteiten		-28.958		2.341
Mutatie geldmiddelen		-28.958		2.341
Toelichting op de geldmiddelen				
Stand per 1 januari		119.822		117.481
Mutatie geldmiddelen		-28.958		2.341
Stand per 31 december		90.864		119.822

Samenstellingsverklaring afgegeven d.d. 01-10-2019

2.4 Toelichting op de jaarrekening

ALGEMENE TOELICHTING

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Learn for Life, gevestigd te Utrecht, bestaan voornamelijk uit:

Het doel van de stichting is als volgt omschreven in de statuten:

1. Te bevorderen dat activiteiten in Nederland gericht op het leren van volwassenen, geplaatst worden in en internationaal kader van beleid en ontwikkeling op het gebied van de volwasseneneducatie, met name de theorie en praktijk van het non-formele en levenslang leren, De Stichting laat zich daarbij inspireren door de tradities van het volkshogeschoolwerk in Nederland en Europa, waarbij educatie mede gezien wordt als instrument voor emancipatie, democratisering en participatief burgerschap, en de deelnemers gestimuleerd worden actief bij te dragen aan de verdere ontwikkeling van een samenleving die gekenmerkt wordt door openheid, tolerantie op gelijkwaardigheid gebaseerde communicatie.
2. Te fungeren als een, mede op belangenbehartiging en beleidsbeïnvloeding gericht, platform of netwerkorganisatie voor overheden, instellingen en personen met belangstelling voor internationale beleidsontwikkelingen en ervaringen op het terrein van volwasseneneducatie,
3. Op te treden als intermediaire organisatie of partnerorganisatie, hetzij in de vorm van een loketorganisatie of agentschap, project- of programma organisatie, als penvoerder, hetzij in een andere rol of vorm voor in Nederland of in het buitenland of internationaal werkzame instanties, instellingen of samenwerkingsverbanden daarvan.

De feitelijke activiteiten worden uitgevoerd aan de Bemuurde Weert O.Z. 12 te Utrecht.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Learn for Life, gevestigd te Utrecht is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 01083458.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Learn for Life zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht.

Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De waarde van de gerelateerde activa en leaseverplichting zijn in de toelichting van balansposten verantwoord.

De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasingcontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

2.4 Toelichting op de jaarrekening

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de winst- en verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelselwijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

Bijzondere posten

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat uit de normale, niet-incidentele bedrijfsactiviteiten, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder toepassing van de FIFO-methode (first in, first out) of lagere opbrengstwaarde.

De verkrijgings- of vervaardigingsprijs bestaan uit (alle kosten die samenhangen met de verkrijging of vervaardiging) alsmede de gemaakte kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen. In de kosten van vervaardiging zijn begrepen directe loonkosten en toeslagen voor aan de productie gerelateerde indirecte vaste en variabele kosten, waaronder de kosten van het bedrijfsbureau, de onderhoudsafdeling en interne logistiek.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

2.4 Toelichting op de jaarrekening

GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Het resultaat wordt tevens bepaald met inachtneming van de verwerking van ongerealiseerde waardeveranderingen van op reële waarde gewaardeerde vastgoedbeleggingen, de onder de vlottende activa opgenomen effecten en afgeleide financiële instrumenten die niet zijn aangemerkt als afdekkingsinstrument.

Opbrengstverantwoording

Algemeen

Netto-omzet omvat de opbrengsten uit levering van goederen en diensten en gerealiseerde projectopbrengsten uit hoofde van onderhanden projecten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

Projectopbrengsten en projectkosten

Voor onderhanden projecten, waarvan het resultaat op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten en de projectkosten verwerkt als netto-omzet en kosten in de winst- en verliesrekening naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum (de 'Percentage of Completion'-methode, ofwel de PoC-methode).

De voortgang van de verrichte prestaties wordt bepaald op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Als het resultaat (nog) niet op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, dan worden de opbrengsten als netto-omzet verwerkt in de winst- en verliesrekening tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald; de projectkosten worden dan verwerkt in de winst- en verliesrekening in de periode waarin ze zijn gemaakt. Zodra het resultaat wel op betrouwbare wijze kan worden bepaald, vindt opbrengstverantwoording plaats volgens de PoC-methode naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de projectopbrengsten en projectkosten.

Projectopbrengsten zijn de contractueel overeengekomen opbrengsten en opbrengsten uit hoofde van meer- en minderwerk, claims en vergoedingen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd en ze betrouwbaar kunnen worden bepaald. Projectkosten zijn de direct op het project betrekking hebbende kosten, die in het algemeen aan projectactiviteiten worden toegerekend en toegewezen kunnen worden aan het project, en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.

Indien het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de winst- en verliesrekening verwerkt. Dit verlies wordt verwerkt in de kostprijs van de omzet.

De voorziening voor het verlies maakt deel uit van de post onderhanden projecten.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

2.4 Toelichting op de jaarrekening

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment dat het actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik afgeschreven over de geschatte economische levensduur / verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Bijzondere posten

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot de normale, niet-incidentele bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de analyse en vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

2.5 Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa [1]

Het verloop van de materiële vaste activa wordt als volgt weergegeven:

	<u>Inventaris</u>
	€
Aanschafwaarde	1.954
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-1.943</u>
Boekwaarde per 1 januari	<u><u>11</u></u>
Afschrijvingen	<u>-11</u>
Mutaties 2018	<u><u>-11</u></u>
Aanschafwaarde	1.954
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-1.954</u>
Boekwaarde per 31 december	<u><u>-</u></u>

Voor een gedetailleerd overzicht van de materiële vaste activa verwijzen wij u naar de bijlagen.

Afschrijvingspercentages:

Inventaris 20 %

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden [2]

Gereed product en handelsgoederen

Gereed product en handelsgoederen

<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
€	€
<u><u>1.517</u></u>	<u><u>1.517</u></u>

2.5 Toelichting op de balans

Vorderingen [3]

Overige vorderingen

nog te boeken uitgaven
overige vooruitbetaalde bedragen

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
	139	-
	<u>243</u>	<u>1.124</u>
	<u><u>382</u></u>	<u><u>1.124</u></u>

Liquide middelen [4]

Rabo 3752.94.465
ING 180.640.78
ING Rekening Courant
Rabo 1096.174.952
Kas

	6.878	6.440
	-	37
	-	124
	83.886	113.121
	<u>100</u>	<u>100</u>
	<u><u>90.864</u></u>	<u><u>119.822</u></u>

2.5 Toelichting op de balans

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN [5]

Kapitaal

Stand per 1 januari	90.032	123.045
Resultaat boekjaar	-13.932	-33.013
Stand per 31 december	<u>76.100</u>	<u>90.032</u>

KORTLOPENDE SCHULDEN [6]

Handelscrediteuren

Crediteuren	333	4.907
-------------	-----	-------

Onderhanden projecten

Eisel	11.675	-
Read It	2.206	1.500
EI3L	-	23.625
	<u>13.881</u>	<u>25.125</u>

Zie voor een specificatie bijlage 2

Overlopende passiva

Overige nog te betalen bedragen	<u>2.449</u>	<u>2.410</u>
---------------------------------	--------------	--------------

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen en belangrijke financiële verplichtingen

De jaarlijkse verplichting mbt EAEA bedraagt €320,-

De jaarlijkse verplichting mbt EU-net bedraagt €135,-

De jaarlijkse verplichting mbt EBSN bedraagt €300,-

Er wordt opslagruimte gehuurd voor een bedrag van €465,- per jaar.

Er wordt kastruimte gehuurd voor een bedrag van €835,- per jaar.

2.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Subsidies en bijdragen [7]		
Silver Learners	-	4.800
EI3L	39.510	-
Festival vh leren	<u>4.000</u>	<u>12.000</u>
	<u><u>43.510</u></u>	<u><u>16.800</u></u>

De subsidies over 2018 zijn ten opzichte van het vorige boekjaar met 159% gestegen.

Projectkosten [8]

Silver learners	1.914	2.395
EI3L	24.950	-
Festival vh leren	<u>15.272</u>	<u>26.130</u>
	<u><u>42.136</u></u>	<u><u>28.525</u></u>

Totaal projectresultaat

	<u><u>1.374</u></u>	<u><u>-11.725</u></u>
--	---------------------	-----------------------

Voor een nadere toelichting op de projecten wordt verwezen naar bijlage 1.

Afschrijvingen materiële vaste activa [9]

Inventaris	<u>11</u>	<u>391</u>
------------	-----------	------------

Overige activiteitenkosten [10]

Noorwegen	156	178
EU Net	-1.513	3.948
EAEA	136	744
EBSN	653	-
Nieuwe BV	<u>2.420</u>	<u>-</u>
	<u><u>1.852</u></u>	<u><u>4.870</u></u>

Huisvestingskosten [11]

Huur opslag- en vergaderruimte	<u>2.201</u>	<u>1.176</u>
--------------------------------	--------------	--------------

2.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Verkoopkosten [12]		
Reclame- en advertentiekosten	180	963
Reis- en verblijfkosten	966	3.929
Website	126	344
	<u>1.272</u>	<u>5.236</u>
Autokosten [13]		
Parkeerkosten	<u>-</u>	<u>122</u>
Kantoorkosten [14]		
Kantoorbenodigdheden	478	410
Drukwerk	3	1.146
Portiekosten	10	43
Telecommunicatie	175	185
Contributies en abonnementen	1.043	1.107
	<u>1.709</u>	<u>2.891</u>
Algemene kosten [15]		
Accountantskosten	2.987	3.063
Diverse algemene kosten	642	548
Zakelijke verzekeringen	682	672
Secretariaatskosten	404	190
Conferenties, studiedagen, seminars	1.438	1.210
Vergaderkosten	-	247
Bestuurskosten	1.829	1.314
	<u>7.982</u>	<u>7.244</u>
Financiële baten en lasten		
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten [16]		
Ontvangen rente	<u>1</u>	<u>821</u>

2.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

<u>2018</u>	<u>2017</u>
€	€
<u>280</u>	<u>179</u>

Rentelasten en soortgelijke kosten [17]

Bankkosten en provisie

Utrecht, 01-10-2019
Stichting Learn for Life

H. Hijink
voorzitter

A. Kooij
penningmeester

3. BIJLAGEN

3.1 Staat van de vaste activa

Omschrijving	Datum	Aanschafwaarde			Afschrijvingen				Boekwaarde per 31-12-2018	Residu- waarde	Afschrij- vingsper- centage
		Aanschaf- fingen tot 01-01-2018	Inves- teringen 2018	Desinves- teringen 2018	Aanschaf- fingen t/m 31-12-2018	Afschrij- vingen tot 01-01-2018	Afschrij- vingen 2018	Afschrij- ving desin- vesteringen			
		€	€	€	€	€	€	€	€	€	%
Materiële vaste activa											
<i>Inventaris</i>											
Website	31-12-2012	1.190			1.190	1.190	-	-	1.190	-	20,00
Presentatiewand	28-01-2013	764			764	753	11	-	764	-	20,00
		<u>1.954</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.954</u>	<u>1.943</u>	<u>11</u>	<u>-</u>	<u>1.954</u>	<u>-</u>	
Totaal materiële vaste activa		<u>1.954</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.954</u>	<u>1.943</u>	<u>11</u>	<u>-</u>	<u>1.954</u>	<u>-</u>	
Totaal vaste activa		<u>1.954</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.954</u>	<u>1.943</u>	<u>11</u>	<u>-</u>	<u>1.954</u>	<u>-</u>	

3.2 Bijlage 1**Beëindigde Projecten**

	2018	2018	2017	2017
Festival van het leren				
Projectbijdragen	-4.000		-12.000	
Uren	11.495		10.890	
Activiteiten	15		3.440	
Reiskosten	1.112		1.482	
Verblijfkosten	16		731	
PR	783		3.694	
Website	-		212	
Verzendkosten	-		544	
Publicatie	1.851		5.137	
		<u>11.272</u>		<u>14.130</u>
Silver Learners				
Subsidie	-		-4.800	
Verblijf	410		-	
Activiteiten	-		46	
Reiskosten	1.504		2.349	
		<u>1.914</u>		<u>-2.405</u>
EI3L				
Subsidie	-39.510		-	
Verblijf	2.941		-	
Activiteiten	7.229		-	
Reiskosten	14.780		-	
		<u>-14.560</u>		<u>-</u>
Totaal				
Opbrengsten	-43.510		-16.800	
Kosten	42.136		28.525	
Resultaat		<u>-1.374</u>		<u>11.725</u>
Diverse opbrengsten		0		712
Totaal		<u>-1.374</u>		<u>12.437</u>

3.3 Bijlage 2

Onderhanden Projecten	2018	2018	2017	2017
EI3L				
Subsidie	0		-39.948	
Uren	0		0	
Activiteiten	0		7.490	
Reiskosten	0		8.833	
		0		23.625
Read It				
Subsidie	-2.257		-1.500	
Verblijf	217		0	
Activiteiten	260		0	
Reiskosten	-426		0	
		-2.206		1.500
EISEL				
Subsidie	-15.852		0	
Verblijf	1.419		0	
Activiteiten	600		0	
Reiskosten	2.158		0	
		-11.675		0
		-13.881		25.125